

Podmínky použití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu.

Autor:

Vydavatel:

Vydáváno v letech:

Stránky:

Item, proti tomu s J. Kr. M. a stavy tohoto království takto jest nařizeno: že se na tento čas na toto zrno až do patnácti let pořád zběhlých mincovati má, počnouc ode dne Všech svatých, tak jakž frystuňci od toho dne se počítí mají, aby na jednu hřivnu pražskou vcházelo i s minckostem též osm tolaruov a tři čtvrti, a těch tolaruov jedna hřivna čistého stříbra čtrnácte lotuov jeden kvěntík, jeden peníz pro remedium držeti má.

Item, proti tomuto jednomu tolaru má se bítí třidceti gr. č., každý groš za sedm peněz bílých aneb za čtrnácte peněz malých počítajíc, a má těch grošuov na jednu hřivnu vcházeti i s minckostem sto šestmécitma kusuov, dva peníze bílé, a jedna hřivna čistého stříbra šest lotuov tři kvěntíky má držeti.

Item, též bílých peněz má na jednu hřivnu vjíti šest set padesáte devět kusuov s polovicí minckostu a druhou polovicí minckostu J. Kr. M. sám zastati má, a má jedna hřivna pět lotuov čistého stříbra držeti.

Item, též malých peněz má na jednu hřivnu vjíti sedm set třidceti tři kusy a též, jakž při bílých penězích oznámeno, s polovicí minckostu; a má jedna hřivna čistého stříbra dva loty, tři kvěntíky držeti.

A to J. M. Kr. hned opatřiti ráčí, aby v zemích příslušejících k tomuto království i také ve všech jiných zemích dědičných J. M. Kr., nicméně i v království Uherském taková mince, kteráž se do těch patnácti let v království Českém mineovati a bítí bude, v té hodnosti a tak jakž v království Českém posazena jest, brána byla.

Item, což se zlata a stříbra ven z země vezení dotýče, to má při zřízení zemském zuostati, tak; kdož by se toho koli dopustil, aby touž pokutu zřízením zemským vyměřenou trpěl. Než všecko zlato a stříbro má do mince J. M. Kr. v svrchu psaném trhu prodáváno býti.

Item, kupcuom, židuom a jiným všem lidem všelijaké předešlé mince na zrno království Českého bité, ty se pod pokutu zřízením zemským vyměřenou vekslovati, připalovati ani spouštěti nemají a zapovídají. Než kdožby takovou mincí měl, aby ji do mince J. M. Kr. proti slušné záplatě dodávali a nikam jinám.

170. Artikulové o čeledi léta 1547.

Desky zemské s nápisem „sněmové červení od 1541 do 1582“ v českém archivu zemském.

Artikulové nařizení o čeledi od osob z krajuov volených, jak se při placení v jednom každém kraji k týmž čeledem zachovati mají.

Jakož jest na sněmu obecním, kterýž držán byl na hradě Pražském při přítomnosti J. M. Kr. l. 1547 v úterý u vigilií sv. Bartoloměje apoštola božního, jeden artikul položen, aby stavové osoby z každého kraje, jednu z stavu panského a druhú z stavu rytířského, z Pražan a z měst volili a ty aby s J. M. Kr. to vyhledávaly a řídily, což se čeledi všelijaké přístavní a nádenní, též drahot i řemeslníkuov dotýče, aby ti všickni na slušné míře, při čemž by jeden každý slušně i spravedlivě zuostaveni a zachováni býti mohli, postaveni byli oc. jakž ten artikul v sobě šře obsahuje: i na tomto sou se vseckny ty osoby sněmem z krajuov volené snesly strany čeledi i jiných všech oukolníkúv aneb nádenníkův obojího pohlaví, jakéžkoli povahy, aby takoví lidé všickni, kteří by chtěli kde přes pole robotováním jakéhokoliv díla kde přistávati a slúžiti, aby od svých pánuov listy pod jich pečeti jměli, tak že s povolením svého pána jeden každý jest odšel, a kdež by koli z těch lidí robotných a sedlských u kohožkoli na jakém díle oukolním, nádenním aneb přístavním čeledínem byl a zjednaje

si u jednoho, opět se chtěl jinám, doslouže, obrátiti, ten každý s volí toho pána, rytířského člověka, Pražan, města aneb měštěná aby to učiniti mohl; však maje opět list od téhož pána, rytířského člověka, Pražan, města neb měštěná, že s jeho neb jich volí jest odšel. A ktožby tak z těch lidí u měštěná dělal neb sloužil a chtěl odjíti, tehdy ten měštěná má oznámiti purkmistru a konšeluom a osobu jmenovati, že jest u něho byl a dobře se zachoval a za to prositi, aby jemu list fedrovní a zachování jeho podlé oznámení hospodářova dán byl, též byl-li by u sedláka a od něho se bráti chtěl, doslouže, aby sedlák to na pána svého neb ouředníka vznesl a pán ten neb ouředník aby podlé oznámení téhož sedláka list fedrovní a zachování toho nádenníka neb čeledína dal, a bez takových listuov pán, rytířský člověk, Pražané, města aneb měštěná, man, dvořák, svobodník, nápravník i jiní všickni zespod jmenovaní ani sedlák, aby k sobě nepřijímali pod pokutú: stav panský, rytířský, městský, opatové, probošti, preláti, jeptišky a jiní klášterové, manové, dědiníci, svobodníci, nápravníci pěti kop gr. českých a lidé sedlští dvú kop gr. č. propadením aneb lidé sedlští čtyři neděle u věži seděním. A kdožby koli z těch lidí přišel ku pánu neb rytířskému člověku, k městu aneb měštěná, opatu, proboštu i jiným všem svrchu jmenovaným i k sedláku nemaje listu fedrovního a svého zachování, ten každý aby hned do vězení dán byl a dotázán, koho za pána má a od koho jest, nemaje listu fedrovního, odšel a o komžby pravil a oznámil, že jest od něho odšel, tomu aneb těm ihned psaním svým na jeho aneb jich náklad, aby oznámil, chtějí-li a chtějí sobě pro něj poslati a poslu zaplatiti, že jim aneb jemu vydán bude, toliko aby tím neprodléval, jedno cožby mohl k tomu čas postačiti; a kdožby v desíti dnech po oznámení, kdyžby ho došlo, po takového člověka neb čeledína a nádenníka svého neposlal, tehdy jemu tou pokutou svrchu psanou pěti kopami gr. č. povinovat nebude, ani téhož člověka nádenníka aneb čeledína u vězení déle držeti, než budeli chtíti u něho tak slúžiti aneb na den dělati, muože jeho při sobě míti až by o to jeho pán stál, aby mu ho vydal (ač zastihl-li by ho u něho). A přišel-li by jaký takový člověk k měštěná bez listu fedrovního, tehdy týž měštěná má to oznámiti purkmistru a konšeluom aneb rychtáři buď v městech královských, panských, rytířských a oni se k němu mají tím vším způsobem zachovati, jako svrchu napsáno jest, a v tom ve všem, jak napřed dotčeno jest, pod propadením často psané pokuty všickni se zachovati mají; a kdož by koli toho pominul a v tom se tak nezachoval, tehdy od kohož by takový čeledín, nádenník neb oukolník ušel a ktož by jej tak bez listu fedrovního a zachování k sobě přijal, bude moci tu pokutu často psanú na něm anebo na jeho statku právem stavním dobývati. Avšak to při tom se znamenitě vyhrazuje, aby každý pán, rytířský člověk, město, měštěná i jiní svrchupsaní všickni i sedláci čeledínuom, nádenníkuom, oukolníkuom jich mzdy nezadržovali, než podlé smluv jim je platili a plnili, a jestliže by kdo čeledínu vyslouženému aneb nádenníku cožkoli mzdy zadržal a zaplatiti nechtěl, tehdy ten čeledín aneb nádenník bude se moci utéci k svému dědičnému aneb přikázanému pánu a pán jeho bude moci o to státi, aby jeho člověku sirotku aneb přikázanému zaplatil; a pokudž by se to koli našlo, že zomysla nezaplatil, aby jemu tomu čeledínu aneb nádenníku to čtvero dal i s náklady, outratami, které by pro jeho neplacení přišly a se zběhly a toho též dobývati bude moci právem stavním. Však každý pán, rytířský člověk, město aneb měštěná i jiní všickni, ktož své poddané lidi mají, toho vuolí aby měli, své sirotky a poddané k svým potřebám na slušných a spravedlivých mzdách při sobě míti, a kterých by nepotřebovali, těm aby takové listy dávány byly, aby jinde sobě vysluhovati mohli.

Avšak pokudž by mu pán jeho vyměřil a jinde posluhovati uložil a dopustil, déle aby se v službu nezamlouval, než k svému pánu na uložení a vyměření čas zase se navrátil. A takové listy, kteréž se těm lidem dávati budou, u kohožkoli který člověk neb čeledín nejprvé v jaké dílo se dá anebo přistoupí, tehdy ten pán, rytířský člověk, město aneb měštěná neb ktož koli jiný, má ten první list k sobě vzíti a jemu ho nevracovati, ažby u něho dosloužil; a kdyžby dosloužil a chtěl

odjíti, má jemu předkem zapláceno býti a jiný list jemu fedrovní a jeho zachování od toho u koho jest sloužil aneb dělal dán býti a od pána jeho první list též zase navrátiti, tak aby každý, ktožby jeho znovu zjednatí chtěl, věděl se čfm spraviti, dokud má povolení sloužiti. Což se pak příchodných cizozemcuov dotýče, kteříby prvé zde v království u žádného v službě aneb na jiném díle oukolním a nádenním nebyli, toho a takového každaj muože přijíti, však odšel-li by od koho bez listu k jinému, k tomu aby bylo zachováno, jakž napřed o jiné čeledi a nádennících dotčeno bylo. Při tom toto se znamenitě vymíňuje: v časy kopání vinic aneb v vína sbírání, chmelův česání též i v časy žní a klizení třikrát do roka, lidem vobecním se vuole pouští a v ty časy i bez listuov aby přijímání býti mohli na robotování, to jest jeden čas od sv. Matouše až do Všech svatých, druhaj čas od sv. Matěje až do sv. Jiří, třetí čas od sv. Jana až do sv. Vavřince. A u kohožby koli tak jací cizí lidé na jakém koli díle a robotování byli, v kterém koli čase z těch tří svrchu jmenovaných, tehdy hned přes ten den uloženaž aby jich déle ani jednoho z nich při sobě neměl a nepřechovával, než rozkázal jim k jich pánuom se navrátiti a nešel-li by kteraj a tak se nezachoval a přišel k komu bez listu aneb tu bez listu zuostali, tehdy ten, u kohožby zuostali neb kteraj zuostal aneb k komu by přišli neb přišel, má se jimi neb jím ujistiti a jeho pánu, k kterémuby se znal, oznámiti tím vším způsobem a pod touž pokutou svrchu oznámenú. A tak časy jinými, krom těchto tří vyměřených, žádný bez povolení pánuov svých a bez listuov od pánuov aneb ouředníkuov svých, aby na žádné služby a díla neodcházeli.

Item, což se pak nádenníkuov jakýchžkoli a na jakážkoli díla dotýče, poněvadž krajové v sobě rozdílí sou a to tímto, že někteří v lepších a někteří v horších dědinách a gruntech a někde i větší robotování v některých krajích v jednom než v druhém jest, a tak nemuož se jednostajné snešení ze všech krajuov státi: a protož osoby ze všech krajuov sněmem volené podle povahy krajuov takto sú se v tom snesly a srovnaly. A najprvé krajové Hradecký, Boleslavský a Chrudčmský, ti všickni tři krajové společně ke stravě

item, sekácuom na travách najvíce po 4 groš. miš. a na votavách po 3 groš. miš. též ke stravě,

item, sekácuom kosou hrabičnou na vozim obilí najvíce po 7 groších, na ječmeních a ovsích po 5 groš. miš. aneb najdraž po 6 groš. a na hraších po 3 groš. miš.,

item, hrabačkám a nakládačkám na obilí po 3 groš. miš. a vazačuom po 4 gr. miš.,

item, žencům při počátku na žitech po 3 gr. miš. a potom najvíce po 4 gr. miš.,

item, na pšenicech též žencuom po 4 gr. miš. aneb po 5 gr. miš. a najvíce po 6 gr. miš.,

item, řezáčuom, kteří slámu reží, času podzimního a zimního od sv. Václava až do sv. Jiří po 3 gr. miš. a času letního od sv. Jiří až do sv. Václava po 4 gr. miš.,

item, mlatcuom od sv. Václava až do sv. Jiří po 10 penězích malých a od sv. Jiří až do sv. Václava po 2 gr. miš. aneb najvíce po 16 penězích malých,

item, což se pak všech jiných nádenníkuov při městech, městečkách neb dvořích dotýče, tu také času zimního po 10 penězích malých a času letního po 2 gr. miš. aneb najvíce po 16 penězích malých placeno býti má,

item, tesařuom a zedníkuom, mistruom dobrým po 5 gr. a najvíce po 6 gr. miš. ke stravě od sv. Jiří až do sv. Václava a tovaryšuom jich po 4 gr. a najvíce po 5 gr. miš. dobrému, a zase od sv. Václava až do sv. Jiří mistruom po 5 gr. miš. a pacholkuom jich po 3 gr. miš. a najvíce po 4 gr. miš. a přidávačuom jich v letě po 18 penězích malých a v zimě po 2 gr. miš.,

item, kteří pak bez stravy jednaj, jako tesaře, zedníky a jiné nádenníky, ti mají každému na osobu přidávati po dvě gr. miš. místo stravy,

item, toto se vymíňuje v týchž krajích: jestli že kde v kterých místech od starodávna nazvyklí jsú míně dělníkuom na den platívati než se v tomto vyměření ukládá, to se při tom zuostavuje,

Item, což se pak čeledi přístavní, na čemž by která jednána býti měla, dotýče, poněvadž sme se o to sněsti nemohli pro rozdílnost krajuov, prací a míst, kdež někde víc a někde míň zvyklost dávati mají: toho sme při tom zanechali, aby jeden každý podlé hodnosti čeledína a starobylé zvyklosti své čeledi sobě jednal na čemž může, však žádný nad míru toho aby nenadsazoval.

Item, krajové Plzeňský, Podbrdský a Rakovnický tento zřízenej řád o nádennících držeti mají:

item, kteříkoli trávy sekou, ke stravě na den aby jim dáváno bylo po 2 gr. českých,
 item, hrabačuom po 5 penězích bílých,
 item, žencuom po 2 gr. čes. a na vovsi po puol druhém gr. českém,
 item, sekáčuom na obilé po puol čtvrtu gr. čes. a na ovse po 3 gr. českých,
 item, vázačuom a nakládačuom na obilé po 9 penězích bílých,
 item, zedníkuom a tesařuom od sv. Jiří až do sv. Václava po 2 gr. čes. a mistruom po puol třetím gr. čes. a přidávačuom po puol druhém gr. čes., a jiné časy po 12 penězích bílých a přidávačuom po 9 penězích bílých a mistruom vždycky o puol gr. čes. vajš;

item, řezáčuom, kteří slámu řeží, od sv. Jiří až do sv. Václava po 2 gr. čes. a od sv. Václava až do sv. Jiří po 9 penězích bílých,

item, kteří na chmelnících ryjí a řeží po puol druhém gr. českém,
 item, sekáčuom na votavách po puol druhém gr. čes. a hrabačuom po 5 penězích bílých,
 item, mlatcuom a jiným všem nádenníkuom od sv. Jiří až do sv. Václava po 9 pen. bíl. a od sv. Václava až do sv. Jiří po 5 pen. bílých.

Tito všickni nádenníci k stravě se posazují.

V kraji Prachenském má se platiti ke stravě podlé vyměření níže psaného a vajše nic:
 item, sládkovi, který by u stavuov panského neb rytířského se jednal, tomu aby dáno bylo do roka 6 kop gr. čes., než což se dotýče těch sládkuov, kteří by se tu v tom kraji v městech jednali, těm aby placeno bylo podlé povahy a zvyklosti jich městské, neb poněvadž v tom městě jednom každém měšťaně každý na osobu svú skrovně várek užívají, také v placení sládkuom od nich rovnost s stavu panským a rytířským nemuož zachována býti;

item, šafáři do roka půl třetí kopy 15 gr. českých,
 item, pacholku, kterýžby koňmi dělal, 2 kopy a 15 gr. čes. a tomu pacholku, který voly dělá puol druhé kopy a 15 gr. českých,

item, pohoniči většímu puol druhé kopy gr. a menšímu 1 kopy 15 gr. českých,

item, šafárce 1 kopy 15 gr. českých,

item, děvce 1 kopy gr. českých,

item, nádenníkuom na všelikém díle od sv. Havla do sv. Jiří po 1 gr. čes. a od sv. Jiří do sv. Havla po 9 pen. bílých,

item, mlatcuom od sv. Havla až do středopostí po 5 pen. bílých a od středopostí do sv. Havla po 1 gr. českém,

item, sekáčům na travách po 3 gr. miš. na den,

item, sekáčuom na ozimém obilí po puol třetím gr. a na jeří po 2 gr. českých,

item, žencuom po devíti pen. bílých,

item, na vázání všelijakého obilí po 6 penězích a na hrabání sen a votav po pěti bíl. pen.

item, zedníkuom a tesařuom na den, mistru od sv. Jiří až do sv. Bartoloměje po puol třetím gr. a tovaryši po 2 gr. čes. a od sv. Bartoloměje až do sv. Jiří o puol groše méně každému.

V tomto nařízení se snášejí krajové Bechyňský a Vltavský.

Takto obyvatelé krajuov Kouřimského a Čáslavského se chovati mají a mimo toto nařízení žádný aby víc nádenníkuom nedával:

item, řezáči, který na sta řeže a drobnú řezaninu dělá, od sta korcuov 6 gr. čes. a stravu, když dělá na den od sv. Havla do sv. Jiří po puol druhém gr. českém ke stravě a od sv. Jiří do sv. Havla po 2 gr. českých též ke stravě,

item, natajdenníkuom anebo nádenníkuom aby stravy v svátky nedával, od času sv. Víta až do sv. Václava po 8 gr. českých a na den těch časův po 9 penězích bílých, stravy v svátky nedávaje než když dělá,

item, od sv. Václava až do sv. Víta, kteří by v zimě přivstávali, na den po 7 penězích českých, též stravy v svátky nedávaje, než ktož v svátek stravu dává, ten tak mnoho nedávaj, než od vánoc do neděle první postu přes 4 gr. 2 peníze české nedávaje a na den toho času k stravě po 5 penězích bílých, víc nic,

item, od neděle postu do sv. Jiří po 6 penězích českých na den, od sv. Jiří do sv. Jana na den po 7 penězích českých,

item, od sv. Jana do sv. Václava po 9 penězích českých,

item, od sv. Václava do sv. Martina po 6 penězích bílých a od sv. Martina do vánoc po 5 penězích bílých,

item, což se žně obilné a seči také i trav dotýče, v těch krajích jakž od starodávna jest bývalo tak zuostaň, a kdo jakž muož zjednaj a opatř, nechceli škody vzíti,

item, tesařuom a zedníkuom od sv. Matěje do sv. Bartoloměje přes dva gr. čes. k stravě a mistruom puol gr. čes. víc a beze stravy po puol čtvrtu gr. a mistruom po 4 gr. čes.,

item, přidávači 9 peněz bílých k stravě toho času a bez stravy puol třetího gr. českého,

item, od sv. Bartoloměje až do sv. Matěje k stravě přes puol druhého gr. českého aby dáváno nebylo a bez stravy puol třetího gr. českého a mistruom puol gr. českého vždy více nežli tovaryši,

item, přidávači k stravě 1 gr. český a bez stravy 2 gr. česká a více nic, a tíž mistři obojí tesaři i zedníci, kdyžby oukol jaký u koho koli zjednali, více tovaryšuom ani přidavačuom aby nedávali pod pokutú a. b. c. tolikrát, kolikrátby se toho dopustili a na ně bylo usvědčeno, tomu kdož by usvědčil.

Snešení tří krajuov Litoměřického, Žateckého, Slánského o placení nádenníkům všelijakým krom na vinicích kteříž dělají, těch se při starodávním zpuosobu zuostavuje, proto aby jeden druhého v tom nenadsazoval než mírnost zachoval:

item, žencuom po 2 gr. čes. na ozimých ječmeních na den,

item, na žitech, na pšenicích žencuom po 3 gr. čes. na den, než lidé, kteří roboty mají pánuom svým, ti aby sobě čeled zjednali, jakž budú moci,

item, sekáčuom, kteří obilí sečí, 4 gr. čes. na den,

item, vázačuom, kteříž vobilí váží do snopuov, 2 gr. čes. na den, nakládačuom puol druhého gr. čes. na den, sekáčuom na senách po 2 gr. čes. na den, na votavách puol druhého gr. čes. na den, na hrabání sena 1 gr. čes., na votavách 5 peněz bílých,

item, řezáčuom, kteříž slámu anebo řezaninu řeží, od sv. Václava do sv. Jiří po puol druhém gr. čes., zase od sv. Jiří do sv. Václava po 2 gr. čes. na den,

item, mlatcuom i jiným nádenníkuom, kterýchž se ve dvořích potřebuje na rozličná díla, těm zase dáti má od sv. Bartoloměje do sv. Václava 1 gr. a od sv. Václava do Hromnic po 5 pen. čes., od Hromnic do sv. Bartoloměje 1 gr. čes.; toto vyměření jest ke stravě,

item, kdož chce míti nádenníky beze stravy na jakézkoli dílo, jakž na hoře vyměřeno jest, přidati muože nad to každé vyměření peněz 1 gr. český,

item, zedníku mistrů beze stravy puol čtvrtá gr. čes.; tovaryši puol třetího gr. od sv. Jiří do sv. Bartoloměje, pakli kdo chce míti též zedníky ke stravě daj mistrů puol třetího gr. čes.; tovaryši 2 gr. čes., opět od sv. Bartoloměje do sv. Jiří beze stravy mistrů 3 gr. a tovaryši puol třetího gr. čes.; mistrů ke stravě 2 gr., tovaryši půl druhého groše, vše českých, a jakž jest koli tuto zedníkuom vyměřeno tak se k tesařům jeden každý chovati má, oni jsou to povinni podniknouti a z toho dělati. Ale poněvadž oni tesaři více nádobí potřebují nežli zedníci, přidává se jim nad to vajše za každý den puol gr. českého, když dělati bude.

Item, toto sme vymínili v těchto krajích na hoře psaných, jak sou prvé mírně zvykli níže a méně dělníkuom a nádenníkuom na den všech díl platiti, než se v tomto vyměření položilo, to se při tom zůstavuje, aby se nádenníci na více mzdy nepotahovali než tak, jakž prvé zvykli z té mzdy dělati, než nad vajše vyměřený způsob aby mimo to žádný více neplatil a nedával mzdy, neb jest při nejvyšším prvé položeno pod pokutou vyměřenou všemi třmi stavy.

Item, což se pak čeledi přístavné, kteráž se do roka jedná, dotýče, na čem by jednána býti měla, poněvadž sme se o to snést nemohli pro rozdílnost krajuov i také díla sou rozdílná, kdež někde více a někde méně zvyklost dávati mají, toho se při tom zuostavuje, aby jeden každý jakéhokoli povolání jest, podle hodnoti čeledína jeho zjednal, však aby míru v tom zachoval a nad mírnost nejednal ze všech stavuov vyšších i nižších, též i sedláci čeledi aby nenadsazovali; kdožby se koli toho dopustil, že by nemírně kterého čeledína zjednal na čas jmenovitý a mzdu dáti jměl, ten má hned před hajtmany toho kraje obeslán býti, aby se toho spravil, proč jest to učinil, a hajtmané nebo hajtman mají jeho v tom napraviti, aby se spolu s obyvateli toho kraje srovnal a vajše nežli jiní nejednal.

Pražané všech tří měst o kamenících, zednících, pokrývačích, přidávácích též tesařích i jiných nádennících nařízení učinili sú s dobrou volí jich takové, že ti všickni před vajchodem slunce na díla přicházeti a když slunce počne vycházeti dělati počíti mají, pakli by který tu chvíli při východu slunce nepřišel a k dílu nedal se najíti, ten má toho dne luonu svého anebo mzdy puol gr. čes. ztratiti.

Item, jmenovaní řemeslníci, též i nádenníci tento způsob zachovávatí povinni budou, že při snídání nemají déle než puol hodiny seděti, při obědě též puol hodiny a při svačině tolikéž puol hodiny, a kdyžby již 23 hodin vybilo, teprv z díla mají scházeti a prvé nic, kromě soboty a jmenovitě ve dví nedělich, když do lázně obyčej choditi mají, aby po 21 hodině toho dne nesedajíc k svačině odjíti mohli, a to se jim proto přidalo, že jiný žádný den déle při obědě seděti nemají než půl hodiny, jako na snídání a svačině;

item, jmenovaní řemeslníci též i nádenníci z hutí neb z díla k obědu odcházeti nemají než tu, kde dílo má a dělá, opatře se stravou, aby jedl, lečby oukol měli, to se vyhrazuje, však tak aby dílo hodné a stálé tomu, s kajmž oukol zjednan jest, uděláno bylo;

item, placení jim má být takové, poněvadž rok na dvě straně rozdělen jest, že dne přibajvá a zase ubajvá a jmenovitě od sv. Havla až do sv. Jiří času zimního, aby kameníkuom, zedníkuom, tesařuom, pokrývačuom na den po 3 gr. čes. placeno bylo a od sv. Jiří až do sv. Havla času letního po 4 gr. čes. a vajše nic a to beze stravy a všech jiných přídavkuov, kromě mistra, kterýž drahně čeledi mívá a sám při ní dělá a potřebami dílo spravuje a opatruje, tomu vajš puol gr. čes. aby přidáno bylo;

item, přidávacuom a jiným všem nádenníkuom placeno býti má od sv. Havla až do sv. Jiří po 2 gr. čes. a od sv. Jiří až do sv. Havla po puol třetím gr. čes. a více nic a to beze stravy, pakli kdo laciněji takové dělníky míti by mohl, toho každý vuoli bude míti tak učiniti;

item, což se díla viničného dotýče, to při starobylém pořádku perkmistra a přísězných jeho, po čem by a kterého času placeno dělníkuom býti jmělo, sazení nájuov se zuostavuje;

item, drvoštěpům a řezcuom na dříví, poněvadž ti nádobí své mají, totiž píly, klíny, sekery, těm aby placeno bylo od sv. Havla až do sv. Jiří po 3 gr. čes. a od sv. Jiří až do sv. Havla po 4 gr. čes. a to beze vsí stravy i přidavkuov, též aby drvoštěpové žádného polena dříví ani nejmenšího nebrali pod skutečným trestáním.

A protož, kdožby koli ze všech stavuov v kterémž koli kraji vajíše nádenníkuom a oukolníkuom mimo toto nařízení a snešení jich krajské platil by a na kohož by to koli uznáno a usvědčeno bylo, aby tolikéž tu pokutu tomu, kdož by ho usvědčil, 5 kop. gr. čes. propadl a dáti povinnen byl, kteréž na něm obyčejem svrchu psaným dobývati bude moci.

Item, kteří sou pak koli lidé poddaní aneb čeled přístavná i také sirotčí od pánuov svých těchto jminulých časuov až do dnešního dne zběhlí a neučinil-li je z nich který mordu, loupeže aneb jiného jakéhožkoli nešlechethného skutku ti a takoví, aby se zase ku pánuom svým bezpečně navrátili a se pokorili, mají na milost přijati býti.

Item, což se zúmyslných poválečuov dotýče, ti aby byli podlé předešlého sněmem snešení a zuostání, kterýž držán byl na hradě Pražském léta 1547 v úterý u vigílií sv. Bartoloměje, apoštola božního, vyzdvihováni.

A toto snešení a srovnání krajské má trvati a státi od tohoto sv. Martina nejprvé příštího za plná tři léta pořád zběhlá, avšak po městech Pražských i jiných městech královských, panských a rytířských, hned jakž se poslové z měst domuov navrátí aby provolati dali a tištění tohoto snešení s sebou měli. A tak všem vuobec, aby oznámeno bylo, aby lidé všichni věděli se čím spraviti.

Relatorové na ty artikule, což se čeledi a mince dotejče:

Volf starší z Krajků na Nové Bystřici, nejvyšší purkrabie pražský.

Jaroslav z Šelberka a z Kostí na Hrádku nad Sázavou, nejvyšší komorník království Českého.

Jan starší z Lobkovic na Zbiroze, nejvyšší sudí království Českého.

Adam z Šternberku na Zelené hoře, purkrabie karlítejný.

Jan Zajíc z Hazmburka na Budyni, nejvyšší truksas království Českého.

Adam z Říčana na Zásmečích.

Jan Bořita z Martinic na Smečně.

Václav Mašovský z Kolovrat.

Petr z Švamberka.

Joachym z Hradce na Hradci.

Ladislav z Lobkovic na Chlumci, maršálek dvoru krále J. M.

Šebestian z Vajtmile na Chomútově.

Jindřich Planský z Ziberka.

Jeroným Šlik z Holajče, hrabě z Pasaunu oc.

Jindřich Firšic z Nabdína na Hamrstatu.

Heralt Kavka z Říčana.

Jan z Valštajna na Oujezdě — z pánuov.

Volf z Vřesovic na Doubravské Hoře, nejvyšší písař království Českého.

Jiřík z Gerštorfu na Cholticích, podkomoří království Českého.

Šebestian Markvart z Hrádku na Nekniři, purkrabie karlítejný.

Bernart Žehuický z Nestajova na Ryzmburce, purkrabie kraje Hradeckého.

Adam Řepický z Sudoměři na Řepici.

Petr Janovský z Soutic na Zaječicích.

Jan Salava z Lípy na Malešově.

Zdeněk Malovec z Malovic na Chajnově.

Petr Bechyně z Lažan na Pičíně.

Zikmund Robmhap z Suché na Pacově.

Jan Vrbík z Tismic.

Jan Šlovský z Šlovic.

Jiřík Cetenský z Cetně.

Z Pražan a z stavu městského:

Jiřík Komedko z Rovin,

Mistr Tomáš z Javořice — z Starého města Pražského;

Jindřich Štraboch a

Jan Lukeš, písař radní Nového města Pražského a jiné osoby z krajův sněmem volené o čeledi a o minci;

Petr Hlavsa z Liboslavě a

Mikuláš Zlatník — z Nového města Pražského.